

heri. Maa jeg da nævne, hvilke de virkelige Indskrænkninger ere. Den første er denne, at den, der har faaet et Laan af Statskassen i en Ejendom, kan ikke faa det i en anden; det skulde man dog synes er billigt. Den anden Indskrænkning er den, at naar han overdrager Ejendommen til en anden, kan han ikke paa ny faa Statslaan i en anden Ejendom; det skulde man da ogsaa synes er billigt. Den tredje Indskrænkning gaar ud paa, at saa længe Statslaanet ikke er indfriet, kan Ejendommen ikke behæftes med yderligere Gæld. Dette maa man indrømme er en virkelig Indskrænkning i Forhold til, hvad der gælder om andre Ejendomme. De Udtalelser, der ere fremkomne fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen) og til Dels fra det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Seavenius), om andre Indskrænkninger, hvile paa en Misforstaaelse. Man skulde tro, at de ærede Medlemmer aldrig havde læst en Panteobligation eller ikke kendte, hvad der staar i en saadan. Der staar jo ikke mere i Lovforslaget end i næsten enhver Panteobligation. Det er dog en Selvfølge, at Staten, der her optræder som Laangiver, maa have de almindelige Rettigheder over Ejendommene, som ere fastsatte i en hvilken som helst Panteobligation. Og hvad Udtykning og Sammenlægnings af saadanne Ejendomme angaar, maa Ejendommene selvfølgelig være underkastede de samme Bestemmelser, som Lovgivningen om Udtykning og Sammenlægnings fastsætter for andre Ejendomme. Den eneste virkelige Indskrænkning, man med fuld Føje kan tale om, foruden den, jeg har nævnt, er, at Husene skulle opretholdes som Pligthouse, ellers formaar jeg ikke at se, at der er nogen Indskrænkning af næneværdig Betydning. Hvad man ogsaa har villet give Udtryk i Lovforslaget er „Hjælp til Selvhjælp“, dette, at Manden, for at Staten skal træde hjælpende til, skal vise, at han selv kan hjælpe noget til. Der har været en Del Tale om, hvorvidt man skulde gaa til Fæste eller Eje. Jeg vil sige, at jeg er glad ved, at Lovforslaget intet indeholder om Fæste, men at der kun tales om Eje. Hvad enten det skulde være Statsfæste, eller hvad det nu skulde være, ønsker jeg ikke, at man under nogen som helst Form skal gaa tilbage til Fæstevæsenet. Jeg holder paa, at hvis man skal frem ad den Vej, her er angiven, saa skal det være Eje. I mange Tilfælde bliver Manden ligegyldig over for den Jord, han kun har faaet i Fæste eller Leje; har han den til Eje, bliver Jorden ham langt kærere, og han vil lægge langt mere Arbejde deri, idet han da

kan være vis paa, at Jorden kan gaa i Arv til Børnene, naar det ønskes, og naar ikke andre Omstændigheder tale derimod, og kan være sikker paa, at det Arbejde, han nedlægger i Jorden, selv om det ikke kommer ham selv til gode, kommer hans Børn til gode. Det næste Spørgsmaal, jeg vil omtale, er Jordlobdens Størrelse. Jeg kunde nok have ønsket, at der i § 4 var givet Udgang til, at Lodden kunde være bleven noget større. For mig er det af Bigtighed, som blev udtalt af Indlederen, det ærede Medlem for Aalborg Amts 3dje Valgkreds (S. H. Jensen), at man kan være sikker paa, at der kan holdes 2 Røer paa Lodden; men paa den anden Side kan jeg nok forstaa, at det har været vanskeligt at opnaa et Udtryk for denne Tanke, naar det ikke skulde være ved en eller anden Bestemmelse om Arealstørrelsen. Hvad siges der da i § 4 om Arealstørrelsen? Der bestemmes deri, at Jorden skal „have en Størrelse af 3 à 4 Tdr. Land Middelfjord, eller hvad dertil svarer; dog maa Lodden ikke være mindre end 2 Tdr. Land geometrisk Maal og ikke større end 6 Tdr. Land geometrisk Maal.“ Hvad vil det sige? Det vil sige, at Lodden kan være paa 2—6 Tdr. Land; men den samlede Takst, der hviler paa disse Ejendomme, skal være mellem 36 og 48. Det er Mening. Jeg kan ikke forstaa det anderledes. Det er Meningen af første Punktum, at naar Jorden i Gennemsnit kun har Takst 8, kan det være en Lod paa 6 Tdr. Land. Naaget det er blevet udtalt, at hvis vi kunne holde 2 Røer paa det Areal, som her er nævnt, saa maa Agravnerne være nogle rene Sinker, tør jeg paastaa, at naar en Mand har et Areal af 6 Tdr. Land til Takst 8, kan han meget godt holde to Røer, medens det er vanskeligt at holde to Røer paa et Areal af to Tdr. Land med Takst 24; man kan trods den høje Takst gennemgaaende ikke have det Udbytte af denne Lod, som man har af 6 Tdr. Land til Takst 8. Men det er fuldstændig overladt til den Mand, der søger Jord, at vælge. Han er ikke bunden til nogen bestemt Bonitet af Jord, men kan vælge mellem de forskellige Boniteter; Saaledes opfatter jeg Lovforslaget, og saaledes maa det opfattes. Jeg tror altsaa, at det herved vil være muligt for den Arbejder der vil, at faa en Huslod, hvorpaa han kan holde to Røer. Der er jo tilføjet i sidste Punktum, at „i Landets magrere Egne kan Lodden dog undtagelsesvis, naar særlige Omstændigheder tale derfor, have et større geometrisk Areal, saaledes, at der paa den i hvert Fald kan holdes en Ro og to Faar“. Ja jeg tror rigtignok, at den Mand, der faar denne Lod, er daarligt stillet. Naar